Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI (Camera a treia)

7 iunie 2017*

„Contracte de achiziții publice de servicii — Contract de achiziții de bunuri imobiliare — Procedură de cerere de ofertă — Procedură negociată fără publicarea unui anunț de participare — Spațiu pentru casa Uniunii Europene la Ljubljana — Respingerea propunerii după prospectarea pieței locale — Atribuirea contractului unui alt ofertant — Neexaminarea documentelor anexate propunerii — Eroare de drept — Eroare vădită de apreciere”

În cauza T-726/15,

Jožica Blaž Jamnik și **Brina Blaž**, cu domiciliul în Ljubljana (Slovenia), reprezentate de D. Mihevc, avocat,

reclamante,

împotriva

Parlamentului European, reprezentat de V. Naglič, de P. López-Carceller și de B. Simon, în calitate de agenți,

pârât,

având ca obiect, cu titlu principal, o cerere întemeiată pe articolul 263 TFUE prin care se solicită anularea deciziei Parlamentului din 12 octombrie 2015 de respingere, după prospectarea pieței locale, a propunerii prezentate de reclamante în cadrul procedurii de achiziție de bunuri imobiliare INLO.AO-2013-051-LUX-UGIMBI-06 privind viitoarea casă a Uniunii Europene la Ljubljana și a deciziei de a atribui contractul unui alt ofertant și, cu titlu subsidiar, o cerere întemeiată pe articolul 268 TFUE prin care se solicită repararea prejudiciului pretins suferit de reclamante,

TRIBUNALUL (Camera a treia),

compus din domnii S. Frimodt Nielsen, președinte, I. S. Forrester și E. Perillo (raportor), judecători,

grefier: domnul E. Coulon,

pronunță prezenta

* Limba de procedură: slovena.

Hotărâre[1] *[omissis]*

În drept

Cu privire la cererea de anulare [omissis]

Cu privire la cererea de anulare a deciziei de respingere a propunerii *[omissis]*

16 Cu titlu prealabil, trebuie amintit că, în conformitate cu articolul 101 din Regulamentul financiar, contractele de achiziții publice reprezintă contracte cu titlu oneros încheiate în scris între unul sau mai mulți agenți economici, pe de o parte, și una sau mai multe autorități contractante, pe de altă parte, pentru a obține, în schimbul unui preț plătit integral sau parțial de la bugetul Uniunii Europene, furnizarea de bunuri mobile sau imobile, executarea de lucrări sau prestarea de servicii. Potrivit aceluiași articol, aceste contracte cuprind în special „[contractele] de achiziții de bunuri imobiliare”, care au ca obiect, printre altele, cumpărarea sau închirierea unui imobil. Potrivit articolului 102 alineatul (1) din Regulamentul financiar, „[t]oate contractele de achiziții publice finanțate integral sau parțial de la buget respectă principiile transparenței, proporționalității, egalității de tratament și nediscriminării”. În ceea ce privește în special normele care reglementează procedurile de atribuire a contractelor de achiziții publice, articolul 102 alineatul (2) din Regulamentul financiar prevede că „[t]oate contractele de achiziții publice fac obiectul unei proceduri de ofertare cu participare cât mai largă cu excepția cazului în care se recurge la procedura negociată menționată la articolul 104 alineatul (1) litera (d) [din Regulamentul financiar]”.

17 În ceea ce privește această din urmă procedură, articolul 134 alineatul (1) litera (h) din Regulamentul delegat nr. 1268/2012 precizează că autoritatea contractantă poate utiliza o procedură negociată fără publicarea prealabilă a unui anunț de participare, indiferent de valoarea estimată a contractului, „pentru contractele de achiziții de bunuri imobiliare, după prospectarea pieței locale”. În practică, în cadrul unei astfel de proceduri, autoritatea contractantă are posibilitatea de a alege în prealabil întreprinderea sau întreprinderile cu care dorește ulterior să inițieze negocieri în vederea încheierii și a atribuirii contractului în cauză (a se vedea în acest sens Hotărârea din 8 mai 2007, Citymo/Comisia, T-271/04, EU:T:2007:128, punctul 94).

18 Din dispozițiile menționate la punctele 16 și 17 de mai sus reiese că, în cadrul unei proceduri negociate fără publicarea prealabilă a unui anunț de participare, autoritatea contractantă în cauză dispune de o largă putere de apreciere în ceea ce privește elementele care trebuie luate în considerare pentru a decide sau a nu decide să atribuie contractul de achiziții de bunuri imobiliare despre care este vorba, precum și în alegerea ofertantului sau a ofertanților care trebuie reținuți, întrucât atribuirea unui astfel de contract nu trebuie, astfel, să se efectueze în mod necesar printr-o participare cât mai largă posibil a subiecților interesați (a se vedea în acest sens Hotărârea din 8 mai 2007, Citymo/Comisia, T-271/04, EU:T:2007:128, punctul 111). Aceeași situație se regăsește *a fortiori* în etapa de prospectare a pieței locale care precede etapa negocierii propriu-zise a contractului. Prin această etapă, autoritatea contractantă urmărește, în esență, să pregătească mai bine eventuala negociere a contractului în cauză, cu respectarea principiilor amintite la punctul 16 de mai sus, în special a celor ale transparenței, egalității de tratament și nediscriminării. Această putere de apreciere foarte largă îi este de altfel recunoscută autorității contractante, inclusiv în alegerea și în evaluarea criteriilor de selecție, în cazul în care aceasta le-a definit în prealabil în documentele contractului referitoare la procedura negociată în cauză (a se vedea în acest sens Hotărârea din 6 mai 2013, Kieffer Omnitec/Comisia, T-288/11, nepublicată, EU:T:2013:228, punctul 47 și jurisprudența citată).

1 — Sunt redate numai punctele din prezenta hotărâre a căror publicare este considerată utilă de către Tribunal.

19 În aceste condiții, controlul Tribunalului, în ceea ce privește atât însăși procedura negociată de atribuire a unui contract de achiziții de bunuri imobiliare, cât și etapa de prospectare a pieței locale care o precede, trebuie să se limiteze la verificarea respectării normelor de procedură pe care autoritatea contractantă a înțeles să le pună în practică, precum și a normelor de motivare, a exactității materiale a faptelor, a lipsei unei erori vădite de apreciere și a abuzului de putere (a se vedea în acest sens Hotărârea din 28 ianuarie 2016, Zafeiropoulos/Cedefop, T-537/12, nepublicată, EU:T:2016:36, punctul 36 și jurisprudența citată). În cadrul controlului său, instanța are, de asemenea, obligația de a verifica respectarea de către autoritatea contractantă în cauză a principiilor transparenței, proporționalității, egalității de tratament și nediscriminării, astfel cum au fost amintite la articolul 102 din Regulamentul financiar (a se vedea punctul 16 de mai sus).

[omissis]

– Cu privire la al doilea aspect al motivului, întemeiat pe o eroare de drept *[omissis]*

35 În aceste condiții, al doilea aspect al motivului trebuie respins.

– Cu privire la al treilea aspect al motivului, întemeiat pe o eroare vădită de apreciere

36 Reclamantele susțin că aprecierea propunerii lor efectuată de Parlament este viciată de o eroare vădită, pentru motivul, în esență, că, în raport cu oferta reținută în final, propunerea lor corespundea mai bine criteriilor de evaluare, astfel cum au fost fixate în cererea de propuneri.

37 În această privință, deși autoritatea contractantă a indicat în decizia de respingere a propunerii că oferta reclamantelor nu era „cea mai avantajoasă”, nu se poate deduce de aici că propunerea reclamantelor a fost comparată cu oferta reținută în final ca rezultat al ansamblului procedurii, în condițiile în care părțile nu contestă că reclamantele, a căror propunere a fost înlăturată încă din etapa prospectării pieței imobiliare locale, nu făceau parte dintre cei cinci ofertanți selecționați pentru a participa la negocierile propriu-zise. În aceste condiții, trebuie să se considere că motivul întemeiat pe eroarea vădită de apreciere operează doar în măsura în care privește etapa de prospectare a pieței imobiliare locale, în timpul căreia propunerea reclamantelor a fost comparată cu celelalte propuneri, inclusiv, așadar, cu cea prezentată de viitorul ofertant câștigător.

38 Acestea fiind spuse, trebuie subliniat, cu titlu prealabil, că, pentru a stabili că, în aprecierea faptelor, autoritatea contractantă a săvârșit o eroare atât de vădită încât este de natură să justifice anularea deciziei de respingere a unei oferte de contract, elementele de probă aduse de reclamant trebuie să fie suficiente pentru a lipsi de plauzibilitate aprecierile reținute în decizia în cauză. Cu alte cuvinte, motivul întemeiat pe o eroare vădită trebuie respins dacă, în pofida elementelor prezentate de reclamant, aprecierea contestată poate fi considerată adevărată sau valabilă (a se vedea în acest sens și prin analogie Hotărârea din 12 decembrie 1996, AIUFFASS și AKT/Comisia, T-380/94, EU:T:1996:195, punctul 59, și Hotărârea din 12 februarie 2008, BUPA și alții/Comisia, T-289/03, EU:T:2008:29, punctul 221).

39 Această situație se regăsește în special atunci când decizia în cauză este viciată de erori de apreciere care, în cazul în care ar fi fost considerate în ansamblul lor, prezintă doar un caracter minor care nu ar fi putut determina administrația să hotărască într-un sens mai degrabă decât în altul (a se vedea în acest sens și prin analogie Hotărârea din 29 septembrie 2011, AJ/Comisia, F-80/10, EU:F:2011:172, punctul 36 și jurisprudența citată).

[omissis]

Cu privire la cererea de anulare a deciziei de atribuire a contractului

66 În ceea ce privește cererea de anulare a deciziei de atribuire a contractului, trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe constante, atunci când oferta unui ofertant este respinsă anterior etapei care precedă decizia de atribuire a contractului, astfel încât această ofertă nu este comparată cu celelalte oferte, admisibilitatea acțiunii formulate de ofertantul în cauză de a exercita acțiunea împotriva deciziei de atribuire a contractului este subordonată condiției anulării deciziei de respingere a ofertei sale (Hotărârea din 13 septembrie 2011, Dredging International și Ondernemingen Jan de Nul/EMSA, T-8/09, EU:T:2011:461, punctele 134 și 135, și Hotărârea din 22 mai 2012, Evropaïki Dynamiki/Comisia, T-17/09, nepublicată, EU:T:2012:243, punctele 118 și 119).

67 În speță, nu se contestă că propunerea reclamantelor a fost înlăturată în etapa de prospectare a pieței imobiliare locale, astfel încât acestea nu au fost invitate să participe la etapa de negociere care a condus la desemnarea ofertantului câștigător al contractului. În aceste condiții, întrucât cererea de anulare a deciziei de respingere a propunerii a fost respinsă, cererea de anulare a deciziei de atribuire a contractului este inadmisibilă, deoarece aceasta aparține unei etape a procedurii de atribuire a contractului la care reclamantele nu aveau drept de acces.

68 Mai mult, trebuie subliniat că reclamantele nu invocă în privința deciziei de atribuire a contractului niciun motiv diferit de cele prezentate pentru a contesta legalitatea deciziei de respingere a propunerii. Ansamblul acestor motive, presupunând că toate pot fi transpuse în privința deciziei de atribuire a contractului, a fost respins, astfel încât cererea de anulare a deciziei de atribuire a contractului ar trebui, după cum arată în mod just Parlamentul, de asemenea, să fie respinsă pentru un astfel de motiv, întrucât cele două decizii sunt, în speță, strâns legate (a se vedea în acest sens Hotărârea din 10 octombrie 2012, Evropaïki Dynamiki/Comisia, T-247/09, nepublicată, EU:T:2012:533, punctul 170 și jurisprudența citată, și Hotărârea din 28 iunie 2016, AF Steelcase/EUIPO, T-652/14, nepublicată, EU:T:2016:370, punctul 94).

[omissis]

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera a treia)

declară și hotărăște:

1) Respinge acțiunea.

2) Le obligă pe doamnele Jožica Blaž Jamnik și Brina Blaž la plata cheltuielilor de judecată.

Frimodt Nielsen Forrester Perillo

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 7 iunie 2017.

Semnături